

Fővárosi Ítéltábla

9.Pf.20.646/2022/5.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szlávik Niké ügyvéd (felperesi képviselő címe) által képviselt **felperes** (felperes címe) felperesnek – a kamarai jogtanácsos neve kamarai jogtanácsos által képviselt **Budapesti Rendőr-főkapitányság** (1039 Budapest, Teve utca 4-6.) alperes ellen **sérelemdíj megfizetése** iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2022. május 26. napján meghozott 19.P.22.538/2021/13. számú ítélete ellen a felperes 14. sorszámon előterjesztett és 18. sorszámon pontosított fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az államnak külön felhívásra fizetendő illeték összege 9.000 (kilencezer) forint.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 7.500 (hétezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget és az államnak külön felhívásra 24.000 (huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 300.000 forint sérelemdíj és ennek 2016. április 21. napjától a kifizetésig járó, a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:48. § (1) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamata és a perköltség megfizetésére. Érvényesíteni kívánt jogként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:52. § (1) bekezdését jelölte meg.

[2] Az érvényesített jog ténybeli alapjaként előadta, hogy 2015. április 1. napján X.Y. eltulajdonította a pénztárcáját a benne található személyes irataival, készpénzével és egy családi örökséget képező platina vagy fehérarany, brillkövekkel kirakott gyűrűjével. A cselekmény miatt 2015. április 2-án feljelentést tett, a nyomozó hatóság a nyomozást felfüggesztette. Ezt követően M.M.-től értesült arról, hogy X.Y. táskájában megtalálták a személyes iratait, és a táskát 2016. április 21. napján bevitték a rendőrségre. A táskát a X.Y.-ával szemben – a testvérétől eltulajdonított készpénz miatt – éppen intézkedő rendőr nem vizsgálta át, abba nem tekintett be, hanem azt a felperes személyes irataival és feltehetően a gyűrűjével együtt X.Y.-nak adatta vissza, mivel ő azt állította, hogy a felperes a barátnője, és iratai véletlenül maradtak nála.

[3] Állította, hogy az alperes jogellenes magatartást tanúsított, amikor elmulasztotta a X.Y.-nál talált, a felperes nevére kiállított iratok, tárgyak lefoglalását, azok ellenőrzését a körözési nyilvántartásban, ezzel megsértve a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 13. § (1)-(3) bekezdésében foglalt intézkedési, és a Ket. 2. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségét. Az alperes jogellenes magatartásával megsértette a felperes Alaptörvény XIII. cikkének (1) bekezdésében írt tulajdonhoz való személyiségi jogát, melynek következtében sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A Ptk. 2:43. §-a nem taxatív, hanem csak példálózó jelleggel sorolja fel a nevesített személyiségi jogokat. A tulajdonhoz való jog álláspontja szerint személyiségi jog, így megsértése miatt sérelemdíjat követelhet.

[4] Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a sérelemdíj összegének 50.000 forintra mérséklését és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

[5] Arra hivatkozott, hogy sérelemdíj csak személyiségi jogsértés következménye lehet. Ezért olyan jog megsértése, amely nem minősül személyiségi jognak, nem alapoz meg sérelemdíj iránti igényt. A tulajdonhoz való jog pedig alapvető jog, és nem minősül személyiségi jognak. Hivatkozott arra is, hogy a felperes tulajdonjogát nem az alperes mulasztása miatt nem tudta gyakorolni, hanem mert az elkövető eltulajdonította a felperes értékeit.

[6] Állította, hogy az eljáró rendőr a táskát nem vette át, mivel M.A. úgy nyilatkozott, hogy az X.Y. tulajdona, ezért a 30/2011. (IX. 22.) BM rendeletben szabályozott eljárás lefolytatása nem volt indokolt. A táskát és annak tartalmát leltétbe sem lehetett venni, mivel X.Y.-t szabadították. A táskát M.A. adta át az elkövetőnek, és csak azt közölte, hogy abban a felperes nevére kiállított iratok találhatóak, azonban gyűrűt vagy egyéb ékszert nem említett. A felperes is csak valószínűsítette, hogy a gyűrűje is a táskában lehetett, annak tényét azonban nem bizonyította.

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 15.000 forint perköltséget. Kötelezte továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak a NAV külön felhívásra 27.000 forint illetéket.

[8] Ítéletének indokolásában idézte a Ptk. 2:42. § (1)-(3) bekezdését, 2:43. §-át, 2:52. § (1)-(3) bekezdését és 2:53. §-át, továbbá 6:548. § (1)-(2) bekezdését. Rögzítette, hogy a bizonyítás során meghallgatta a felek képviselőit, a felperest és tanúl tanút, valamint megvizsgálta a csatolt okiratokat, míg a további tanúbizonyítási indítványait a felek visszavonták. A tényállás körében megállapította, hogy a rendőrség felróhatóan járt el és elmulasztotta a kellő körültekintést, amikor nem vizsgálta meg azt, hogy pontosan mi található a X.Y-nak átadott táskában. Azt a felperesi állítást azonban, hogy a felperes egy évvel korábban ellopott gyűrűje a személyes irataival együtt a táskában volt, amikor azt a rendőrség átadta X.Y-nak, nem találta bizonyíthatónak. Ugyanakkor kiemelte, amennyiben ennek ellenére egyértelműen bizonyítható is lenne, hogy a gyűrű a táskában volt, az sem eredményezhetné az alperes sérelemdíj fizetési kötelezettségét, mert személyiségi jogi jogsértés jelen ügyben nem állapítható meg. Hangsúlyozta, a tulajdonhoz való jogot az Alaptörvény a XIII. cikkében, mint alapvető jogot határozza meg. A személyiségi jogok az emberi méltósághoz fűződő jogból közvetlenül fakadó jogok, melyek egyrészt az állam és más jogalanyok jogainak korlátját, és az egyén speciális jogainak védelmét jelentik. A tulajdonhoz való jog sem rendszertanilag, sem fogalmilag nem tartozik az emberi méltósághoz való jog alá. Az emberi méltósághoz való jog kétségtelenül kiemelkedik az alapjogok közül, ezt tekinthetjük az alapjogok értékrendszeri alapjának, ezért minden jogban érvényesülnie kell. Így az alsóbb szintű jogszabályokban is megjelenik közvetett módon, mint azok értelmezését és alkalmazását segítő érték. A sérelemdíj intézményét kifejezetten a személyiségi jogok védelmére hozta létre a jogalkotó, ezért minden más jellegű érdeksérelem más jogorvoslati formára tartozik. Mindezek okán arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrség eljárása a felperes tulajdonhoz fűződő személyiségi jogát nem sértette, és nem is sérthette. Személyiségi jogsértés hiányában pedig a felperes sérelemdíjra nem jogosult.

[9] A Pp. 81. §, 82. § és 83. §-a alapján a pervesztes felperest kötelezte a per költségeinek a viselésére. Az eljárási illetéket 600.000 forintos pertágyérték alapulvételével 36.000 forintban állapította meg. Rögzítette, hogy a felperes a fizetési meghagyásos eljárás során 9.000 forint illetéket teljesített, ezért a fennmaradó 27.000 forint illeték megfizetésére kötelezte. Az alperesi képviselő munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szerint állapította meg.

[10] A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és keresete teljesítését, valamint az alperes első- és másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Kérte az elsőfokú bíróság ítéletének perköltségről szóló rendelkezése megváltoztatását és az alperes részére megítélt munkadíj mellőzését pervesztessége esetén is.

[11] A másodfokú bíróságtól elsődlegesen a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti anyagi jogi felülbírálati jogkör gyakorlását kérte. E körben kérelme arra irányult, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított azon tényt minősítse másként, miszerint a nem vitatottan közigazgatási jogkörben okozott kár következtében a felperes személyiségi joga sérült, ezáltal sérelemdíjra tarthat igényt. Másodlagosan a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontjába foglalt anyagi jogi felülbírálati jogkörben eljárva annak megállapítását kérte, hogy a felperes nem taxatív felsorolt személyiségi jogát sértve az alperes elkövette a személyiségi jogsértést.

[12] Megsértett jogszabályként a Ptk. 2:42. § (1)-(2) bekezdését, 2:51. § (2) bekezdését, 2:52. § (1) és (3) bekezdését, 2:53. §-át, 6:548. § (1)-(2) bekezdését, valamint az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében nevesített tulajdonhoz való jog megsértését állította.

[13] Fellebbezése indokolása szerint az elsőfokú bíróság tévesen vonta le azt a következtetést, hogy keresete megalapozatlan. Az alperes azon jogellenes magatartásával, miszerint elmulasztott intézkedni a X.Y-nál talált iratok, tárgyak lefoglalásáról, azok körözési rendszerben történő ellenőrzéséről, megsértette az Rtv. 13. § (1)-(3) bekezdésében és a Ket. 2. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségét. E jogellenes magatartást kifejtve közigazgatási jogkörben eljárva a felperesnek kárt okozott, „tehát” megsértette az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jogát. Ezért sérelemdíjat érvényesít nem vagyoni kára kompenzálásaként, mivel egyértelműen megállapítható az intézkedési kötelezettség elmulasztása és a bekövetkezett nem vagyoni kár közötti okozati összefüggés. Hivatkozott arra is, hogy az alperes érdemi ellenkérelmében másodlagosan a sérelemdíj 50.000 forintra mérséklését kérte, ezáltal részben elismerte az elkövetett jogsértés tényét és helyénvalóságát. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a rendőrség felróhatóan járt el, és elmulasztotta a kellő körültekintést, amikor nem vizsgálta meg mi található a X.Y-nak átadott táskában. Tévesen jutott ugyanakkor arra a következtetésre, hogy a gyűrű nem képezte a táskák tartalmát. Mivel az elkövetés és a táskák átadása között több mint egy év telt el, a felperes iratai pedig a táskákban voltak, így a meglepetés erejével történt felderítésre is figyelemmel nagy valószínűséggel a gyűrű is a táskákban volt.

[14] Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság ítéletében azt is, hogy a személyiségi jogsértés nem áll fenn. A Ptk. bár kifejezetten taxatív nem nevesíti a tulajdonhoz való jogot, mint személyiségi jogot, ennek ellenére az olyan személyhez fűződő jog, amelynek megsértése személyiségi jog megsértését eredményezi. A Ptk. kommentár szerint a Ptk. szabályozása nem tartalmaz taxatív felsorolást a személyiségi jogi jogsértést megvalósító magatartások köréről, a jogszabály csupán a leggyakrabban előforduló fontosabb személyiségi jogokat nevesíti. Ennek oka, hogy a személyiségi jogok köre nem zárt rendszer, egyre újabb és újabb személyiségi jogok jelennek meg, amelyeket elismer a jogalkalmazó. Álláspontja szerint téves az elsőfokú bíróság azon következtetése, hogy a tulajdonhoz való jog sem rendszertanilag, sem fogalmilag nem illeszkedik a személyiségi jogok körébe. Az, hogy a tulajdonhoz való jog alapvető jogként jelenik meg az Alaptörvényben, még nem zárja ki, hogy az állampolgárok tulajdona védelmének érdekében személyiségi jogként ne nyújthatna védelmet számukra.

[15] A perköltség körében fellebbezési kérelme indokaként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem határozta meg pontosan, hogy mely jogszabály szerint állapította meg az alperesi jogi képviselő munkadíját, csupán a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletre hivatkozott. Az alperes jogellenes magatartását megállapította, ezért méltánytalan és igazságtalan lenne a felperes terhére róni az alperesi jogi képviselő munkadíját. Hivatkozott arra is, hogy a Pp. 81. § (5) bekezdése értelmében a jogi képviselővel eljáró fél a perköltségét kizárólag jogszabályban meghatározott költségjegyzék előterjesztése útján számíthatja fel, melyet a Pp. 605. § (1) bekezdése, és az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdés b) pontja alapján elektronikus úton terjeszthet csak elő.

[16] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[17] Továbbra is azzal érvelt, hogy a tulajdonhoz való jog alapvető jog, így a felperes sérelemdíjat nem követelhet az alperestől. A sérelemdíj csak személyiségi jogsértés következménye lehet, azaz nem alapoz meg sérelemdíj iránti igényt az olyan jog megsértése, amely nem minősül személyiségi jognak. A felperes által hivatkozott alapvető jog pedig nem a Ptk. 2:43. §-a szerinti nevesített személyiségi jog. Az elsőfokú bíróság a tényállást teljeskörűen feltárta, abból megfelelő következtetéseket vont le, ítéletében foglaltak helytállóak és megalapozottak, a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, és kellő részletességgel indokolta ítéletét. Az alperesnek megítélt perköltséget méltányosan állapította meg, így annak mérséklésére sem látott lehetőséget. Hangsúlyozta, az elsőfokú ítélet attól nem lesz jogszabálysértő, hogy a felperes nem ért egyet az abban foglaltakkal.

[18] A fellebbezés nem alapos.

[19] A felperes fellebbezése az elsőfokú ítélet teljes egészében történő megváltoztatására és keresete teljesítésére irányult, ezért az elsőfokú ítéletnek nem volt a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján jogerőre emelkedett rendelkezése.

[20] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével is egyetértett, annak jogi indokait is túlnyomórészt osztotta, ezért kizárólag a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel emeli ki a következőket.

[21] A felperes fellebbezése helyes volt annyiban, hogy a Ptk. 2:43. §-a valóban nem a személyiségi jogok taxatív felsorolását tartalmazza, így a Ptk. sem csak az ott nevesített személyiségi jogokat védi. Ez azonban nem jelenti azt, hogy bármely jog egyúttal személyiségi jogként is meghatározható. A személyiségi jog az ember értékmínőségének kifejeződése, a személyiségét alkotó lényegi tulajdonságok és ismérvek összessége. Ezzel szemben a tulajdonhoz való jog nem személyiségi jog, hanem az Alaptörvényben deklarált alapjog. Centrumában nem az ember és annak személyisége áll, és nem az emberi személyiség lényegét adó tulajdonságokból ered, hanem a tulajdon tárgyai feletti hatalmat jelenti, és a mindenkori tulajdonos és a tulajdon tárgya közti kapcsolatra utal. Ezért alaptalanul hivatkozott a felperes fellebbezésében arra, hogy a tulajdonhoz való jog a személyiségi jogok közé tartozik. Mindebből pedig az következik, hogy annak megsértéséhez sem fűződik a személyiségi jogsértés Ptk. 2:52. § (1) bekezdésében szabályozott szankciója sem, ezért az alperes sérelemdíj megfizetésére nem kötelezhető. Ugyanezen okból nem bírt relevanciával a perben az a tény sem, hogy a felperes ellopott gyűrűje az elkövetőnek átadott táskában volt-e, ezért a másodfokú bíróság mellőzi az elsőfokú ítélet indokolása [20] bekezdésében e körben kifejtetteket.

[22] Alaptalan volt a felperest perköltségben marasztaló elsőfokú ítéleti rendelkezés megváltoztatása és a jogtanácsosi díjból álló perköltség leszállítása iránti felperesi fellebbezés is. Az elsőfokú bíróság ugyan ítélete [26] bekezdésében tévesen határozta meg a pertárgy értékét, mivel a felperes kizárólag sérelemdíjat érvényesített, a személyiségi jog objektív szankciója iránti keresete nem volt. Ezért a pertárgy értéke a sérelemdíj összegével egyezik meg, azaz 300.000 forintban állapítható meg. Ugyanakkor a jogtanácsosi díjat már ebből a pertárgyértékből levezetve, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontja és 3. § (2) bekezdés a) pontja szerint helyesen, a pertárgyérték 5 %-ban határozta meg, és ítélete indokolása is megfelelő mértékben tartalmazza, hogy annak megállapításakor az irányadó jogszabályt, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletet vette alapul. Az elsőfokú bíróság okszerűen mérlegelte az alperesi jogi képviselő által kifejtett tevékenységet, a megítélt perköltség mérséklésére a másodfokú bíróság sem látott lehetőséget a fellebbezésben felhozott indokok alapján. Méltányossági szempontok ugyanis a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése értelmében nem szolgálhatnak a jogtanácsosi díj mérséklésének alapjául. Nem osztotta a felperes fellebbezésében foglaltakat az ítéltábla a körben sem, hogy az alperes a perköltségét kizárólag jogszabályban meghatározott költségjegyzék előterjesztése útján számíthatja fel. A Pp. – 2021. január 1. napjától hatályos – 81. § (5) bekezdése ugyanis már nem teszi kötelezővé a költségjegyzék alkalmazását, hanem csupán annak lehetőségét biztosítja. Az alperes pedig a jogtanácsosi munkadíjból álló perköltségét ugyan nem költségjegyzék útján, de felszámította, ezért helyesen kötelezte az elsőfokú bíróság a felperest az alperes jogtanácsosi munkadíjból álló perköltségének viselésére.

[23] Észlelte ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság helytelen pertárgyérték meghatározása következtében tévesen állapította meg a felperes által az államnak fizetendő kereseti illeték összegét. A sérelemdíjhoz igazodó pertárgy értéke 300.000 forint, így az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint a fizetendő kereseti illeték összege összesen 18.000 forint, melyből a fizetési meghagyásos eljárásban a felperes már teljesített 9.000 forintot, így e két összeg különbözetének, 9.000 forintnak a megfizetésére köteles pervesztessége folytán.

[24] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján azzal hagyta helyben, hogy az államnak külön felhívásra fizetendő illeték összege 9.000 forint.

[25] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 364. §-a folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése szerint köteles megfizetni az alperes jogtanácsosi díjból álló másodfokú perköltségét, melynek összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontja, 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alkalmazásával határozta meg. A le nem rótt 24.000 forint fellebbezési illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megfizetni a Pp. 102. § (1) bekezdése és 83. § (1) bekezdése alapján.

Egriné dr. Salamon Emma s. k.

a tanács elnöke

dr. Szentpáli Judit s. k.
k.

előadó bíró

dr. Szabó Csilla s.

bíró